

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
22/1508

Vår ref.:
2022/497-3/FD V 3/ELCH

Dato:
18.08.2022

Svar på høring - Dokumentoffentlighet i straffesaker

Forsvarsdepartementet (FD) viser til Justis- og beredskapsdepartementets høring 22. mars 2022 av professor Ragna Aarlis utredning *Dokumentoffentlighet i straffesaker*.

Under kapittel 14.4 *Kort om sikkerhetsgraderte dokumenter* omtales en foreslått lovfestet merinnsynsregel i straffeprosessloven, i utkastet til § 29 e. Det står at bestemmelsen vil gi rettsgrunnlag for en konkret vurdering av om allmennheten kan gis innsyn i dokument «som ikke formelt er avgradert».

Det er foreslått at § 29 e lyder:

Ved anvendelse av regler om unntak fra innsyn, skal innsynsorganet likevel vurdere å gi helt eller delvis innsyn, eventuelt ved kontrollert gjennomsyn. Ved vurderingen skal det legges vekt på formålet med innsyn, om informasjonen det søkes innsyn i har allmenn interesse, søkerens rolle og om informasjonen er tilgjengelig.

I en avveining mellom hensyn som taler for å bevare taushet og hensyn som taler for innsyn i opplysninger, skal det legges vekt på om:

- a) begrunnelsen for hemmelighold av opplysninger har bortfalt,*
 - b) den som er utsatt for straffeforfølgning i saken samtykker, eller om*
 - c) innsyn kan bidra til kontroll med metoder og midler i straffeforfølgningen som vanskelig lar seg kontrollere på annen måte.*
- (vår understrekning)

Sikkerhetsgraderte opplysninger er taushetsbelagt og skal ikke gis innsyn i, jf. offentleglova § 13 første ledd, jf. sikkerhetsloven §§ 5-4 og 5-3. Det skal derfor heller ikke vurderes merinnsyn i slik informasjon, jf. blant annet offentleglova § 11. Informasjonen er sikkerhetsgradert fordi det kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser om den blir kjent for uvedkommende, jf. sikkerhetsloven § 5-3 første ledd.

Dersom det blir begjært innsyn i sikkerhetsgraderte opplysninger, er prosessen at det skal vurderes omgradering, jf. virksomhetssikkerhetsforskriften §§ 30 første ledd bokstav b og 33. Det skal også vurderes omgradering dersom det ellers oppstår grunn til å tro at

Postadresse:
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Kontoradresse:
Glacisgata 1
Oslo

Telefon:
23 09 80 00

Saksbehandler:
seniorrådgiver Elise Christiansen
Seksjon for felles juridiske tjenester

E-postadresse:
postmottak@fd.dep.no

Webside:
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:
972 417 823

beskyttelsesbehovet for informasjonen har endret seg, jf. virksomhetssikkerhetsforskriften § 30 første ledd bokstav d. En omgradering kan gå ut på å fastsette en annen sikkerhetsgrad etter sikkerhetsloven § 5-3 første ledd eller å avgradere informasjonen. Omgradering/avgradering kan kun gjøres av utsteder av informasjonen, det departementet som er ansvarlig for det forebyggende sikkerhetsarbeidet innenfor sektoren eller Nasjonal sikkerhetsmyndighet, jf. virksomhetssikkerhetsforskriften § 33 andre ledd.

Dersom informasjonen blir avgradert, skal det gis innsyn i det avgraderte materialet såfremt det ikke foreligger annet hjemmelsgrunnlag for å likevel unnta informasjonen fra innsyn. Hvis informasjonen *ikke* blir avgradert er det fordi det fortsatt kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser om det blir kjent for uvedkommende, jf. sikkerhetsloven § 5-3. Informasjonen er da fremdeles taushetsbelagt etter sikkerhetsloven § 5-4, og det skal da heller ikke vurderes merinnsyn.

Slik § 29 e er foreslått utformet, kan det skape et feilaktig inntrykk av at det kan gis innsyn i dokumenter før de er avgradert. FD anbefaler derfor at § 29 e henviser til plikten til å vurdere omgradering av sikkerhetsgradert informasjon etter virksomhetssikkerhetsforskriften §§ 30 og 33, samt at det presiseres hvem som kan foreta slik omgradering.

Med hilsen

Kjersti C. Klæboe (e.f.)
ekspedisjonssjef

Severin Vikanes
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.